പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 6 (ഉത്തരഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 132

പാർവത്യുവാച.

അനംതവാസുദേവസ്യ കീദൃശം സ്മരണം സ്മൃതമ് .

യച്ഛ്രുത്വാ ന പുനർമോഹോ മാനുഷാണാം പ്രജായതേ 1.

മഹാദേവ ഉവാച.

ദൃഷ്ടതത്ത്വേന ദേവേശി സ്മരംതി വിഷ്ണും നിത്യശഃ .

തൃഷാതുരോ യഥാ വാരി തദ്വദ്വിഷ്ണും സ്മരാമ്യഹമ് 2.

ഹിമേനാകുലിതം വിശ്വം സ്മരത്യഗ്നിം യഥാ തഥാ .

തദ്വദേവ തു വൈ വിഷ്ണും സ്മരംതി വിബുധാദയഃ 3.

പതിവ്രതാ യഥാ നാരീ പതിം സ്മരതി നിത്യശഃ .

തഥാ സ്മരംതി ലോകേശം വിഷ്ണും വിശ്വേശ്വരേശ്വരമ് 4.

ഭയാർത്തഃ ശരണം യദ്വദർഥലോഭീ യഥാ ധനമ് .

പുത്രകാമോ യഥാ പുത്രം തഥാ വിഷ്ണും സ്മരാമ്യഹമ് 5.

ദൂരസ്ഥോഽപി യഥാ ഗേഹം ചാതകോ മാധവം യഥാ .

ബ്രഹ്മവിദ്യാം ബ്രഹ്മവിദസ്തഥാ വിഷ്ണും സ്മരാമ്യഹമ് 6.

ഹംസാ മാനസമിച്ഛംതി ഋഷയഃ സ്മരണം ഹരേഃ .

ഭക്താശ്ച ഭക്തിമിച്ഛംതി തഥാ വിഷ്ണും സ്മരാമ്യഹമ് 7.

പ്രാണിനാം വല്ലഭോ ദേഹോ യത്ര ആത്മാഽവതിഷ്ഠതി .

ആയുർവാംച്ഛംതി യേ ജീവാസ്തഥാ വിഷ്ണും സ്മരാമ്യഹമ് 8.

ഭ്രമരാശ്ച യഥാ പുഷ്പം ചക്രവാകാ ദിവാകരമ് .

യഥാത്മവല്ലഭാ ഭക്തിസ്തഥാ വിഷ്ണും സ്മരാമ്യഹമ് 9.

അംധേനാകുലിതാ ലോകാ ദീപം വാംച്ഛംതി വൈ യഥാ .

തഥാ വൈ പുരുഷാ ലോകേ സ്മരണം കേശവസ്യ ച 10.

യഥാ ശ്രമാർത്താ വിശ്രാമം നിദ്രാ വ്യസനിനോ യഥാ .

ഗതാലസ്യാ യഥാ വിദ്യാം തഥാ വിഷ്ണും സ്മരാമ്യഹമ് 11.

മാതംഗാഃ പാർവതീം ഭൂമിം സിംഹാ വനഗജാദികമ് .

തഥൈവ സ്മരണം വിഷ്ണോഃ കർതവ്യം പാപഭീരുഭിഃ 12.

സൂര്യകാംതേ രവേര്യോഗാദ്വഹ്നിസ്തത്ര പ്രജായതേ .

ഏവം വൈ സാധുസംയോഗാദ്ധരൗ ഭക്തിഃ പ്രജായതേ 13.

ശീതരശ്മേര്യഥാ കാംതശ്ചംദ്രയോഗാദപഃ ശ്രയേത് .

ഏവം വൈഷ്ണവസംയോഗാന്മുക്തിർഭവതി ശാശ്വതീ 14.

കുമുദ്വതീ യഥാ സോമം ദൃഷ്ട്വാ പുഷ്പം വികാസതേ .

തദ്വദ്ദേവേ കൃതാ ഭക്തിർമുക്തിദാ സർവദാ നൃണാമ് 15.

യഥാനലായാഃ സംത്രസ്താ ഭ്രമരീ സ്മരണം ചരേത് .

തേന സ്മരണയോഗേന നലാസാരൂപ്യതാമിയാത് 16.

ഗോപീഭിർജാരബുദ്ധ്യാ ച വിഷ്ണോശ്ച സ്മരണം കൃതമ് .

താശ്ച സായുജ്യതാം നീതാസ്തഥാ വിഷ്ണും സ്മരാമ്യഹമ് 17.

ക്വേഽപി വൈ ദുഷ്ടഭാവേന ച്ഛദ്മഭാവേന കേചന .

കേ ചാപി ലോഭഭാവേന ചിംതയംതി ജനാർദനമ് 18.

ഭക്ത്യാ വാ സ്നേഹഭാവേന ദ്വേഷഭാവേന വാ പുനഃ .

ക്വേഽപി സ്വാമിത്ത്വഭാവേന ബുദ്ധയാ വാ ബുദ്ധിപൂർവകമ് 19.

യേനകേനാപി ഭാവേന ചിംതയംതി ജനാർദനമ് .

ഇഹലോകേ സുഖം ഭുക്ത്വാ യാംതി വിഷ്ണോഃ സനാതനമ് 20.

അഹോ വിഷ്ണോശ്ച മാഹാത്മ്യമദ്ഭുതം ലോമഹർഷണമ് .

യദൃച്ഛയാപി സ്മരണം ത്രിധാമുക്തിപ്രദായകമ് 21.

ന ധനേന സമൃദ്ധേന വിപുലാവിദ്യയാ തഥാ .

ഏകേന ഭക്തിയോഗേന സമീപേ ദൃശ്യതേ ക്ഷണാത് 22.

സാംനിധ്യേഽപി സ്ഥിതോ ദൂരേ നേത്രയോരംജനം യഥാ .

ഭക്തിയോഗേന ദൃശ്യേന ഭക്തൈശ്ചൈവ സനാതനഃ 23.

ഇദം തത്വമിദം തത്വം മോഹിതോ ദേവമായയാ .

ഭക്തിതത്വം യദാ പ്രാപ്തം തദാ വിഷ്ണുമയം ജഗത് 24.

ഇംദ്രാദ്യൈരമൃതം പ്രാപ്തം സുഖാർഥേ ശൃണു സുംദരി .

തഥാപി ദുഃഖിതാസ്തേ വൈ ഭക്ത്യാ വിഷ്ണോര്യഥാ വിനാ 25.

ഭക്തിമേവാമൃതം പ്രാപ്യ പുനർദുഃഖം ന ജായതേ .

വൈകുംഠാഖ്യം പദം പ്രാപ്യ മോദതേ വിഷ്ണുസന്നിധൗ 26.

വാരി ത്യക്ത്വാ യഥാ ഹംസഃ പയഃ പിബതി നിത്യശഃ .

ഏവം ധർമാൻപരിത്യജ്യ വിഷ്ണോർഭക്തിം സമാശ്രയേത് 27.

അന്യഭക്തിം പരിത്യജ്യ വിഷ്ണുഭക്തിം സമാശ്രയേത് .

തോയം ബദ്ധ്വാ തു വസ്ത്രേണ കൃതം കാര്യം കഥം ഭവേത് 28.

പ്രാപ്യ ദേഹം വിനാ ഭക്തിം ക്രിയതേ സ വൃഥാശ്രമഃ .

വിഷ്ണുഭക്തിം വിനാ ധർമാനുപദിശംതി യേ ജനാഃ .

തേ പതംതി സദാ ഘോരേ നരകേ നാത്ര സംശയഃ 29.

ബാഹുഭ്യാം സാഗരം തർതും യദ്വന്മൂർഖോഽഭിവാംഛതി .

സംസാരസാഗരം തദ്വദ്വിഷ്ണുഭക്തിം വിനാ നരഃ 30.

വിഷ്ണുഭക്തിം ച രക്ഷംതി കർമണാ പാത്യതേ യദി .

അകിംചനഃ സ്പൃഹായുക്തോ മേരൗ ധത്തേ യഥാ സ്പൃഹാമ് 31.

തവ ഭക്തൗ തഥാ ദേവ മയാ ഹി ക്രിയതേ സ്പൃഹാ .

ജന്മാംതരേ ഹി സാ ഭക്തിർമാമകീ യത്കരോതി ഹി 32.

വഹ്നിര്യഥേഹ സ്വല്പോഽപി ദഹതേ വിവിധം വനമ് .

തദ്വദേവ തു സാ ഭക്തിരണുമാത്രാ കൃതാ മയാ 33.

ശതൈശ്ച ശ്രൂയതേ ഭക്തിഃ സഹസ്രൈരപി ബുധ്യതേ .

തേഷാം മധ്യേ തു ദേവേശി ഭക്തോഹ്യേകഃ പ്രജായതേ 34.

ബുദ്ധിം പരേഷാം ദാസ്യംതി ലോകേ ബഹുവിധാ ജനാഃ .

സ്വയമാചരതേ സോഽപി നരഃ കോടിഷു ദൃശ്യതേ 35.

പൂജയാ ഹസ്യതേ ഭക്തിർജയേന പരിഹസ്യതേ .

ഏവം ഭാവോ ഹി ദേവേശേ ഭക്തിസ്തേനൈവ ഗൃഹ്യതേ 36.

സാഗരേ ച യഥാ പാതഃ കൂപേ ത്രാണോപവേശനമ് .

യസ്യ ഭാവോ ഹി തദ്വച്ച ഭക്തിഃ സാ തേന ഗൃഹ്യതേ 37.

മൂലേ സിക്തസ്യ വൃക്ഷസ്യ പത്രം ശാഖാസു ദൃശ്യതേ .

ഭജനാദേവ ഭോ ദേവി ഫലമഗ്രേ പ്രതിഷ്ഠിതമ് 38.

പാനീയഹാരിണാ യദ്വത്ഘടേ ചിത്തം പ്രധീയതേ .

തദ്വദ്ദേവേ ഹരൗ ചിത്തം ധൃത്വാ മോക്ഷമവാപ്നുയാത് 39.

ശൈശവേ ച യഥാ മാതാ ഗുഡം സ്തോകം ദദാതി വൈ .

പുനര്യാചതി വൈ ബാലോ ഗുഡം വൈ ലോഭകാരണാത് 40.

നീരേ നീരം യഥാക്ഷിപ്തം ദുഗ്ധേ ദുഗ്ധം ഘൃതേ ഘൃതമ് .

തദ്വദ്ഭേദം ന പശ്യംതി വിഷ്ണുഭക്തിപ്രസാദതഃ 41.

ഭാനുഃ സർവഗതോ യദ്വദ്വഹ്നിഃ സർവഗതോ യഥാ .

ഭക്തിഃ സ്ഥിതസ്തഥാ ഭക്തഃ കർമഭിർനൈവ ബാധ്യതേ 42.

അജാമിലഃ സ്വധർമം ച ത്യക്ത്വാ പാപം സമാചരൻ .

പുത്രം നാരായണം സ്മൃത്വാ മുക്തിം വൈ പ്രാപ്തവാന്ധ്രുവമ് 43.

ദിവാരാത്രൗ ച യേ ഭക്താ നാമമാത്രോപജീവിനഃ .

വൈകുംഠവാസിനസ്തേ വൈ തത്ര വേദാ ഹി സാക്ഷിണഃ 44.

അശ്വമേധാദിയജ്ഞാനാം ഫലം സ്വർഗേഽപി ദൃശ്യതേ .

തത്ഫലം തു സമഗ്രം വൈ ഭുക്ത്വാ വൈ സംപതംതി ച 45.

വിഷ്ണുഭക്തിസ്തഥാ ദേവി ഭുക്ത്വാ ഭോഗാനനേകശഃ .

വൈകുംഠം പ്രാപ്യ വാ തേഷാം പുനരാഗമനം കദാ 46.

വിഷ്ണുഭക്തിഃ കൃതാ യേന വിഷ്ണുലോകേ വസത്യസൗ .
ദൃഷ്ടാംതം പശ്യ ദേവേശി വിഷ്ണുഭക്തിപ്രസാദതഃ 47.
ഗ്രാവാണോ ജലമധ്യസ്ഥാഃ ശതശസ്തേന താരിതാഃ .
വിനാ ജലം സോമകാംതോ വിഷ്ണുഭക്തസ്യ മാനസമ് 48.
ദർദുരോ വസതേ നീരേ ഷട്പദോ ഹി വനാംതരേ .
ഗംധം വേത്തി കുമുദ്വത്യാ ഭക്തോ ഭക്തൗ തഥാ ഹരേഃ 49.
ഗംഗാതടേ വസംത്യേകേ ഏകേ വൈ ശതയോജനമ് .
കശ്ചിദ്ഗംഗാഫലം വേത്തി വിഷ്ണുഭക്തിം പരസ്തഥാ 6.132.50.
കർപൂരാഗുരുഭാരം ഹി ഉഷ്ട്രോ വഹതി നിത്യശഃ .
മധ്യഗംധം ന ജാനാതി തഥാ വിഷ്ണും ബഹിർമുഖാഃ 51.
മൃഗാഃ ശാലം ഹി ജിഘ്രംതി കസ്തൂരീഗംധമിച്ഛവഃ .
സ്വനാഭിസ്ഥം ന ജാനംതി തഥാ വിഷ്ണും ബഹിർമുഖാഃ 52.
ഉപദേശോ ഹി മൂർഖാണാം വൃഥാ വൈ നഗനംദിനി .
തഥൈവ വിഷ്ണുഭക്തേർഹി ഉപദേശോ ബഹിർമുഖേ 53.
അഹിനാ ച പയഃ പീതം തത്പയോ ഹി വിഷായതേ .
തഥാ വൈ ചാന്യഭക്താനാം വിഷ്ണുഭക്തിർവിഷായതേ 54.
ചക്ഷുർവിനാ യഥാ ദീപം ദൃഷ്ട്വാ ദർപണമേവ ച .
സമീപസ്ഥാ ന പശ്യംതി തഥാ വിഷ്ണും ബഹിർമുഖാഃ 55.
പാവകോ ഹി യഥാ ധൂമൈരാദർശോപി മലേന ച .
യഥോൽബേനാവൃതോ ഗർഭോ ദേഹേ കൃഷ്ണസ്തഥാവൃതഃ 56.
ദുഗ്ധേ സർപിഃ സ്ഥിതം യദ്വത്തിലേ തൈലം തു സർവദാ .
ചരാചരേ തഥാ വിഷ്ണുർദൃശ്യതേ നഗനംദിനി 57.
ഏകസൂത്രേ മണിഗണാ ധാര്യംതേ ബഹവോ യഥാ .
ഏവം ബ്രഹ്മാദിഭിർവിശ്വം സംപ്രോതം ബ്രഹ്മചിന്മയേ 58.
യഥാ കാഷ്ഠേ സ്ഥിതോ വഹ്നിർമംഥനാദേവ ദൃശ്യതേ .
ഏവം സർവഗതോ വിഷ്ണുർധ്യാനാദേവ പ്രദൃശ്യതേ 59.

ആദിരേകോ ഭവേദ്ദീപസ്തസ്മാജ്ജാതാഃ സഹസ്രശഃ .

ഏവമേകഃ സ്ഥിതോ വിഷ്ണുഃ സർവവ്യാപ്യ പ്രതിഷ്ഠതി 60.

യഥാ സൂര്യോദയേ ജ്യോതിഃ പുഷ്കരേ തിഷ്ഠതേ സദാ .

ദൃശ്യതേ ബഹുധാ നീരേ ലോകേ വിഷ്ണുസ്തഥാ ഹി സഃ 61.

മാരുതഃ പ്രകൃതിസ്ഥോഽപി നാനാഗംധവഹഃ സദാ .

ഈശ്വരഃ സർവജീവസ്ഥോ ഭുംക്തേ പ്രകൃതിജാൻഗുണാൻ 62.

ശർകരാ വിഷസംയോഗാന്നീരം ഭവതി യാദൃശമ് .

സംഭൂത്ത്വാ താദൃശോ ഹ്യാത്മാ കർമണഃ ഫലമശ്നുതേ 63.

ഉർവീ ച നീരസംയോഗാന്നാനാവൃക്ഷാ പ്രജായതേ .

പ്രകൃതേർഗുണസംയോഗാന്നാനായോനിഷു ജായതേ 64.

ഗജേ വൈ മശകേ ചൈവ ദേവേ വാ മാനുഷേഽപി വാ .

നാധികോ ന ച ന്യൂനോ വൈ നിഷ്ഠോ ദേഹേ സ നിശ്ചലഃ 65.

ബ്രഹ്മാദിസ്തംബപര്യംതാ യേ ചാത്ര ഭുവി മാനവാഃ .

ദേവാ യജ്ഞാസ്തഥാ നാഗാ ഗംധർവാഃ കിന്നരാദയഃ 66.

തേഷു സർവേഷു ദൃശ്യംതേ ജലേ ചംദ്രമസോ യഥാ .

സ സച്ചിദാനംദശിവഃ സ മഹേശോ ഹി ദൃശ്യതേ 67.

സ വൈ വിഷ്ണുസ്തഥാ പ്രോക്തഃ സോഽയം സർവഗതോ ഹരിഃ .

വേദാംതവേദ്യഃ സർവേശഃ കാലാതീതോ ഹ്യനാമയഃ 68.

ഏവം തം വേത്തി യോ ദേവി സ ഭക്തോ നാത്ര സംശയഃ .

ഏകോ ഹി ബഹുധാ ജ്ഞേയോ ബഹുധാപ്യേക ഏവ സഃ 69.

നാമരൂപവിഭേദേന ജല്പ്യതേ ബഹുധാ ഭുവി .

ചക്ഷുഷാ ന രവേർജ്യോതിർഭാനുനാ ചക്ഷുരേധതേ 70.

പരമാത്മാ തഥാ ചാത്മാ പ്രതിദേഹേ തു സർവദാ .

ഘടേ ഘടേ യഥാകാശസ്തസ്മിൻഭഗ്നേ യഥാ സ്ഥിതഃ 71.

രൂപേ രൂപേ തഥാ ത്വം ഹി ഭഗ്നേ തസ്മിൻസുനിശ്ചലഃ .

യഥാ കാഷ്ഠമയം രൂപം പതതേ പ്രഭുണാ വിനാ 72.

ക്രിമിഭേദമയോ ദേഹോ പതതേ ചാത്മനാ വിനാ .

ഹേമ്നോ ഭവംതി വർണാശ്ച വഹ്നിനാ യാംതി പൂർവവത് 73.

തദ്വജ്ജീവാഃ പ്രപദ്യംതേ ഭക്താ വൈ പൂർവരൂപതാമ് .

സ്വഘനേനാവൃതം സൂര്യം മൂഢാഃ പശ്യംതി നിഷ്പ്രഭമ് 74.

തഥാ{}ജ്ഞാനധിയോ മൂഢാ ന ജാനംതി തമീശ്വരമ് .

നിർവികല്പം നിരാകാരം വേദാം തൈഃ പരിപാഠ്യതേ 75.

നിരാകാരാച്ച സാകാരം സ്വേച്ഛയാ ച പ്രകാശതേ .

തസ്മാത്സംജാതമാകാശം നിഃശബ്ദം ഗുണവർജിതമ് 76.

ആകാശാന്മാരുതോ ജാതഃ സശബ്ദം ച തദാ{}ഭവത് .

വാതാദജായത ജ്യോതിർജ്യോതിഷശ്ചാഭവജ്ജലമ് 77.

തജ്ജലേ രുക്മഗർഭശ്ച വിരാഡ്വൈ വിശ്വരൂപധൃക് .

തസ്യ നാഭിസരോജേ ച ബ്രഹ്മാംഡാനാം ച കോടയഃ 78.

പ്രകൃതിഃ പുരുഷസ്തസ്മാന്നിർമിതം തു ത്രിധാ ജഗത് .

തയോർദ്വയോശ്ച സംയോഗാത്തത്ത്വയോഗോ{}ഭ്യജായത 79.

സാത്വികീ വിഷ്ണുസംഭൂതിർബ്രഹ്മാ വൈ രാജസഃ സ്മൃതഃ .

ശിവസ്തു താമസഃ പ്രോക്ത ഏഭിഃ സർവം പ്രവർതിതമ് 80.

ഏകാ ബ്രാഹ്മീ സ്ഥിതിർലോകേ കർമബീജാനുസാരതഃ .

തയാ സംഹരതേ വിഷ്ണുഃ സർവലോകാനുശേഷതഃ 81.

തിഷ്ഠത്യസൗ തദാ തത്ര ഭഗവാന്വിഷ്ണുരവ്യയഃ .

ഏവം സർവഗതോ വിഷ്ണുരാദിമധ്യാംത ഏവ ച 82.

അവിദ്യയാ ന ജാനംതി ലോകാ വൈ കർമനിശ്ചിതാഃ .

വർണോചിതാനി കർമാണി യഃ കാലേഷു പ്രകാരയേത് 83.

യത്കർമവിഷ്ണുദൈവത്യം ന ഹി ഗർഭസ്യ കാരണമ് .

വേദാംതശാസ്ത്രേ മുനിഭിഃ സർവദൈവ വിചാര്യതേ 84.

ബ്രഹ്മജ്ഞാനമിദം ദേഹേ തദഹം പരികീർത്തയേ .

ശുഭാശുഭസ്യ കാര്യം ച കാരണം മന ഏവ ഹി 85.

മനസാ ശുധ്യതേ സർവം തദാ ബ്രഹ്മ സനാതനമ് .

മന ഏവ സദാ ബംധുർമന ഏവ സദാ രിപുഃ 86.

മനസാ താരിതാഃ കേചിന്മനസാ യാതിതാശ്ച കേ .

മധ്യേ സർവപരിത്യാഗഃ ബാഹ്യേ കർമ തഥാചരൻ 87.

ഏവമേവ കൃതം കർമ കുർവന്നപി ന ലിപ്യതേ .

പദ്മപത്രം യഥാ നീര ലേശൈരപി ന ലിപ്യതേ 88.

അഗ്നിരഗ്നൗ യഥാ ക്ഷിപ്തോ ഭക്ത്യാ ച കിം പ്രയോജനമ് .

യദാ ഭക്തിരസോ ജ്ഞാതോ ന മുക്തീ രോചതേ തദാ 89.

യോഗൈരഷ്ടവിധൈർവിഷ്ണുർന പ്രാപ്യശ്ചേഹ ജന്മനി .

ഭക്ത്യാ വാ പ്രാപ്യതേ വിഷ്ണുഃ സർവദാ സുലഭോ ഭവേത് 90.

വേദാംതൈഃ പ്രാപ്യതേ ജ്ഞാനം ജ്ഞാനേന ജ്ഞേയമേവ ച .

തത്തു ജ്ഞേയം യദാ പ്രാപ്തം തദാ ശൂന്യമിദം ജഗത് 91.

ബലേന പ്രാപ്യതേ വിഷ്ണുര്യോഗൈരഷ്ടവിധൈശ്ച കിമ് .

സർവേഷാമേവ ഭാവാനാം ഭാവശുദ്ധിഃ പ്രശസ്യതേ 92.

ആലിംഗ്യതേ യഥാ കാംതാ യഥാ ഭാവസ്തഥാ ഫലമ് .

ഉപാനദ്യുക്തപാദോ ഹി വേത്തി ചർമമയീം മഹീമ് 93.

ബുദ്ധിര്യഥാവിധാ യസ്യ തദ്വത്സ മന്യതേ ജഗത് .

ദുഗ്ധേന സിക്തോ നിംബോഽപി കടുഭാവം ന തു ത്യജേത് 94.

പ്രകൃതിം യാംതി ഭൂതാനി ഉപദേശോ നിരർഥകഃ .

ഛിത്വാ വൈ സഹകാരം ച ഫലം പത്രം കഥം ലഭേത് 95.

ഇംദ്രിയാണാം സുഖാർഥേന വൃഥാ ജന്മ കഥം നയേത് .

സ്ഥാല്യാം വൈഡൂര്യമയ്യാം ഹി പച്യതേ ചൗഷധം യഥാ 96.

ദഹ്യതേ ചാഗദസ്തദ്വദ്വ്യഥാജന്മ കഥം ഭവേത് .

നിധാനം ച ഗൃഹേ ക്ഷിപ്ത്വാ ശുഭഃ സേവാം കഥം ചരേത് 97.

ത്യക്ത്വാ വൈകുംഠനാഥം തമന്യമാർഗേ കഥം രമേത് .

ഭക്തിഹീനൈശ്ചതുർവേദൈഃ പഠിതൈഃ കിം പ്രയോജനമ് 98.

ശ്വാപചോ ഭക്തിയുക്തസ്തു ത്രിദശൈരപി പൂജ്യതേ .

സ്വകരേ കംകണം ബദ്ധ്വാ ദർപണൈഃ കിം പ്രയോജനമ് 99.

ബ്രഹ്മരുദ്രാദിഭിർദേവൈർദത്തൈശ്വര്യാശ്ച സേവകാഃ .

അർപിതം നൈവ ഗൃഹ്ണംതി പ്രഭോശ്ചൈവ തു കിംചന 6.132.100.

അകിംചനായ ഭക്തായ ദാതും നാലം ഗതോ വരമ് .

നിഃശരീരസ്യ കൃഷ്ണസ്യ തത്ര ധ്യാനം കഥം ഭവേത് 101.

സാകാരം ബഹവോ ദൃഷ്ട്വാ ഗതാ ഭക്ത്യാ ച തത്പദമ് .

പൂജാ ഭക്തിഃ കഥം ശൂന്യേ സാകാരേ കഥ്യതേ ബുധൈഃ 102.

ശൂന്യമാർഗേ കഥം യാതി ആധാരേണ വിനാ നരഃ .

സാകാരോ യഃ സ്വയം സ്വാമീ നിരാകാരഃ സ വൈ പ്രഭുഃ 103.

സാകാരോ ഹി സുഖേനൈവ നിരാകാരോ ന ദൃശ്യതേ .

സേവാരസശ്ച സാകാരേ നിരാകാരേണ വൈരസഃ 104.

സാകാരേണ നിരാകാരോ ജ്ഞായതേ സ്വയമേവ ഹി .

ഹരിസ്മൃതിപ്രസാദേന രോമാംചിത തനുര്യദാ 105.

നയനാനംദസലിലം മുക്തിർദാസീ ഭവേത്തദാ .

ബാല്യേ ച യത്കൃതം പാപം തത്കഥം ന വിനശ്യതി 106.

പൂജാദാനവ്രതൈസ്തീർഥൈർജപഹോമൈസ്ത്വദർപിതൈഃ .

നിജധർമം പരിത്യജ്യ തപോ ഘോരം കഥം ചരേത് 107.

സ്വധർമേ നിധനം ശ്രേയഃ പരമധർമോ ഭയാവഹഃ .

വിധിം സംത്യജ്യ ശാസ്ത്രീയം തപോ ഘോരം കഥം ചരേത് 108.

ആശ്രമേണ വിനാ മൂഢോ നൈവ സിദ്ധിമവാപ്നുയാത് .

ബ്രഹ്മണാ നിർമിതാ വർണാഃ സ്വേ സ്വേ ധർമേ നിയോജിതാഃ 109.

സ്വധർമേണാഗതം ദ്രവ്യം ശുക്ലദ്രവ്യം തദുച്യതേ .

ശുക്ലദ്രവ്യേണ യദ്ദാനം ദീയതേ ശ്രദ്ധയാന്വിതമ് 110.

സ്വല്പേനാപി മഹത്പുണ്യം തസ്യ സംഖ്യാ ന വിദ്യതേ .

നീചസംഗേന യദ്ദ്രവ്യമാനീതം ഗൃഹകർമസു 111.

തേന ദ്രവ്യേണ യദ്ദാനം കൃതം വൈ മനുജാദിഭിഃ .

തത്ഫലം ന ഭവേത്തേ വൈ നൈവ തത്ഫലഭാഗിനഃ 112.

യാദൃശം കുരുതേ കർമ ഇംദ്രിയാണാം സുഖേച്ഛയാ .

താദൃശീം യോനിമാപ്നോതി മൂഢോ ഹി ജ്ഞാനദുർബലഃ 113.

ഇഹ യത്കുരുതേ കർമ തത്പരത്രോപഭുജ്യതേ .

പുണ്യമാചരതഃ പുംസോ യദി ദുഃഖം പ്രജായതേ 114.

തദാ താപോ ന കർത്തവ്യസ്തത്കർമ പൂർവദേഹജമ് .

പാപമാചരതഃ പുംസോ ജായതേ ദുഃഖമേവ ച 115.

ന കർത്തവ്യസ്തദാ ഹർഷഃ സുഖേ തത്ര സുരേശ്വരി .

രജ്ജുബദ്ധാശ്ച പശവഃ പ്രഭുണാ സ്വേച്ഛയാ യഥാ 116.

നീയംതേ കർമബംധേന മനുജാ അപി ഭൂതലേ .

ശാഖാമൃഗോ വനചരോ നൃത്യതേ ച ഗൃഹേ ഗൃഹേ 117.

ഏവം ച കർമണാ ജീവാ നീയംതേ സർവയോനിഷു .

ക്രീഡതാ കംദുകോ യദ്വത്പ്രേര്യതേ പ്രഭുണേച്ഛയാ 118.

കർമണാ വാ തഥാ ജംതുർനീയതേ സുഖദുഃഖയോഃ .

പ്രാണീ സ്വകർമഭിർബദ്ധോ ന ശക്തോ ബംധനിഗ്രഹേ 119.

ദേവാ വൈ കർമഭിർബദ്ധാ ഋഷയശ്ച തഥാപരേ .

കൈലാസേ രുദ്രദേഹസ്ഥാ ഭുജംഗാ വിഷഭോജിനഃ 120.

അസമർഥാഃ സുധാ ഭോക്തും കർമയോനിർബലീയസീ .

നീരോഗദേഹദാതാ യോ ബുധൈഃ സൂര്യോ ഹി കഥ്യതേ 121.

തദ്രഥേ സാരഥിഃ പംഗുഃ കർമയോനിർബലീയസീ .

ഇംദ്രദ്യുമ്നോ ഹി രാജർഷിർഗജത്വം കർമണാ ഗതഃ 122.

സമർഥസ്വാമിനാ തസ്മിൻകർമയോനിർവൃഥാ കൃതാ .

രുദ്രബ്രഹ്മാദയോ ദേവാ മാനവാശ്ചാസുരാശ്ച യേ 123.

തേ സർവേ കർമബദ്ധാശ്ച വിചരംതി മഹീതലേ .

കർമാധീനം ജഗത്സർവം വിഷ്ണുനാ നിർമിതം പുരാ 124.

തത്കർമകേശവാധീനം രാമനാമ്നാ വിനശ്യതി .

സർവത്രാപി സ്ഥിതം തോയം മുക്തിദം തു സിതാസിതേ 125.

ഏവമാചരതാം കർമ മുക്തിദം കേശവാർചനമ് .

ഇംദ്രിയാണാം സുഖാർഥായ യഃ കർമ മനസാചരേത് 126.

അഹം കൃതേന മന്യേത കേവലം ദേഹമേവ ഹി .

മനസാ സംസ്മരൻജംതുഃ പ്രായശ്ചിത്തം സമാചരേത് 127.

സ പൂർവകർമഭോക്താ ച അഗ്രേ കർമ ന വർദ്ധതേ .

പ്രശംസംതി ഗ്രഹാൻകേചിത്കേചിത്പ്രേതപിശാചകാൻ 128.

കേചിദ്ദേവാൻപ്രശംസംതി ഹ്യോഷധീഃ കേചിദൂചിരേ .

കേചിന്മംത്രം ച സിദ്ധിം ച കേചിദ്ബുദ്ധിപരാക്രമമ് 129.

ഉദ്യമം സാഹസം ധൈര്യം കേചിന്നീതിം ബലം തഥാ .

അഹംകർമപ്രശംസാഭിഃ സർവേ കാമാനുവർതിനഃ 130.

ഇതി മേ നിശ്ചിതാ ബുദ്ധിഃ കഥ്യതേ പൂർവസൂരിഭിഃ .

യദാ പുണ്യമയോ ജംതുഃ പാപം കിംചിന്നഃ വിദ്യതേ 131.

ജ്ഞാനം ഹി ദ്വിവിധം ചൈവ തദാ പുണ്യം സുഖം ഭവേത് .

പാപം പുണ്യം സമം യസ്യ തദാ കർമസു വിദ്യതേ 132.

സമം യോഗം യദാ ദ്വംദ്വം തദാനംദപദം വ്രജേത് .

ബാഹ്യേ സർവപരിത്യാഗീ മനസാ സംസ്പൃഹീ ഭവേത് 133.

തദ്വ്യഥാചരിതം തസ്യ തേന തത്പാപഭോഗിനഃ .

ബാഹ്യേ കരോതി കർമാണി മനസാ നിഃസ്പൃഹോ ഭവേത് 134.

ത്യാഗോഽസൗ മധ്യമോ ജ്ഞേയോ ന തു പൂർണഫലം ലഭേത് .

ബാഹ്യമധ്യേ പരിത്യജ്യ ബുദ്ധ്യാ ശൂന്യാവലംബനമ് 135.

ത്യാഗഃ സ ഉത്തമോ ജ്ഞേയോ യോഗിനാമപി ദുർല്ലഭഃ .

ക്രോധാത്സർവം ത്യജംത്യേകേ കേചിദ്വാദപ്രഭാവതഃ 136.

കഷ്ടാത്സർവം ത്യജംത്യേകേ ത്യാഗാഃ സർവേനുമധ്യമാഃ .

സുബുദ്ധ്യാ ശ്രദ്ധയാ യുക്തോ ന ക്രോധാദിവശംഗതഃ 137.

കർമണാം ഹ്യവലിപ്തോ്ഽപി സുഗതിം യാതി മാനവഃ .

ശുചീനാം ശ്രീമതാം ഗേഹേ ധീമതാം യോഗിനാമപി 138.

യോഗാദ്ഭ്രഷ്ടസ്തു ജായേത കുലേ വൈ ദ്വിജപൂർവകേ .

സ്വല്പേനൈവ തു കാലേന പൂർണം യോഗം ച വിംദതി 139.

ചിദാനംദപദം ഗച്ഛേദ്യോഗഭക്തിപ്രസാദതഃ .

പംകേനൈവ യഥാ പംകം രുധിരം രുധിരേണ വൈ 140.

ഹിംസയാ കർമണാ കർമ കഥം ക്ഷാലയിതും ക്ഷമഃ .

ഹിംസാകർമമയോയജ്ഞഃ കഥം കർമക്ഷയേ ക്ഷമഃ 141.

സ്വർഗകാമകൃതാ യജ്ഞാ സ്വർഗേ തേ ചാല്പസൗഖ്യദാഃ .

അനിത്യാനി തു സൗഖ്യാനി ഭവംതി ച ബഹൂന്യപി 142.

നിത്യം സൗഖ്യം ന തേഷ്വസ്തി വിനാ ഭക്ത്യാ ഹരേഃ ക്വചിത് .

സാർവഭൗമസുഖം രാജ്യം സ്വർഗേ ചാപി തഥാ സുഖമ് 143.

അന്യത്കിംചിന്ന വാംഛാമി ഗർഭവാസാദ്ബിഭേമ്യഹമ് .

ഗ്രാവാ വൈ ഭിദ്യതേ ലോഹൈർമാണിക്യം നൈവ ഭിദ്യതേ 144.

നാനാകാമമയീ ബുദ്ധ്യാ വിഷ്ണുഭക്തിർന ഭിദ്യതേ .

ബകോ ജലചരാൻഭുംക്തേ മംഡൂകാദീംശ്ച വർജയേത് 145.

തഥാ യമഃ സർവഹംതാ വർജയേത്കൃഷ്ണസേവകാൻ .

യോ രക്ഷതി സ ഹർതാ ച സ വൈ പാലക ഉച്യതേ 146.

അപരാധശതൈര്യുക്തം സ്വം സ്ഥാനേ യത്ര വാസിതാ .

യഥാ കൃതാപരാധസ്യ കൃഷ്ണസ്തസ്യ കൃപാകരഃ 147.

ഫലം ച ലഭതേ വാദ്യ രക്ഷകഃ കിം കരോതി ചേത് .

ഏവമാത്മാ ച ദേഹേസ്മിൻപരവശ്യകൃപാകരഃ 148.

പ്രാപ്തോ ന പാരഃ ശനകൈർമല്ലൈര്യുക്താ ന വാപി താ .

വ്യാധസ്യ മുക്തിദാതാ ച കുബ്ജകാ താരിതാ സ്വയമ് 149.

ബ്രഹ്മാദ്യൈർദുർലഭഃ സ്വപ്നേ സുലഭോ ഗോപമംദിരേ .

ഗോപോച്ഛിഷ്ടം യദാ ഭുക്തം തദാ തേ താരിതാഃ സ്വയമ് 6.132.150.

യോഗിഭിർഗീയതേ നിത്യം പരമാത്മാ ജനാർദനഃ .

അവ്യയഃ പുരുഷഃ ശ്രീമാന്ദൃഷ്ട്വാ തൈർദേവി വിസ്മയേ 151.

ഏതത്സ്മരണകം ദിവ്യം യേ പഠംതി ദിനേ ദിനേ .

സർവപാപവിനിർമുക്താ യാംതി വിഷ്ണോഃ സനാതനമ് 152.

അനയാ ഭാവബുദ്ധ്യാ ച പഠനം വിഷ്ണുസന്നിധൗ .

ഇഹലോകേ സുഖം ഭുക്ത്വാ പരം പദമവാപ്നുയാത് 153.

ഇതി ശ്രീപാദ്മേ മഹാപുരാണേ പംചപംചാശത്സാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാമുത്തരഖണ്ഡേ വിഷ്ണുസ്മരണംനാമ ദ്വാത്രിംശാധികശതതമോഽധ്യായഃ 132.
